

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 124/14
Λουξεμβούργο, 11 Σεπτεμβρίου 2014

Απόφαση στην υπόθεση C-117/13
Technische Universität Darmstadt κατά Eugen Ulmer KG

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στις βιβλιοθήκες να ψηφιοποιούν, ακόμη και χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου του δικαιώματος του δημιουργού, ορισμένα βιβλία που ανήκουν στις συλλογές τους, με σκοπό να τα θέτουν στη διάθεση των χρηστών σε τερματικά που λειτουργούν ως θέσεις ηλεκτρονικού αναγνώστη

Τα κράτη μέλη μπορούν, εντός ορισμένων ορίων και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μία από τις οποίες είναι η καταβολή δίκαιης αποζημίωσης στους δικαιούχους των δικαιωμάτων του δημιουργού, να επιτρέπουν στους χρήστες να εκτυπώνουν σε χαρτί ή να αποθηκεύουν σε φορητή μνήμη USB (στικάκι) τα βιβλία που έχει ψηφιοποιήσει η βιβλιοθήκη

Η οδηγία για το δικαίωμα του δημιουργού¹ παρέχει στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την αναπαραγωγή και την παρουσίαση στο κοινό των έργων τους. Η οδηγία αυτή παρέχει πάντως στα κράτη μέλη την ευχέρεια να προβλέπουν εξαιρέσεις από το δικαίωμα αυτό ή περιορισμούς του δικαιώματος αυτού. Τέτοια ευχέρεια προβλέπεται, μεταξύ άλλων, για τις ανοικτές στο κοινό βιβλιοθήκες, οι οποίες, μέσω εξειδικευμένων τερματικών, θέτουν στη διάθεση των χρηστών, για έρευνα ή ιδιωτική μελέτη, έργα που ανήκουν στη συλλογή τους.

Στην παρούσα υπόθεση, το Bundesgerichtshof (γερμανικό Ακυρωτικό δικαστήριο της Γερμανίας) ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει την έκταση της εν λόγω ευχέρειας, της οποίας χρήση έχει κάνει η Γερμανία.

Το Bundesgerichtshof καλείται να επιλύσει μια διαφορά που έχει ανακύψει μεταξύ του Πολυτεχνείου του Darmstadt (Technische Universität Darmstadt) και ενός γερμανικού εκδοτικού οίκου, της εταιρίας Eugen Ulmer KG. Η βιβλιοθήκη του Πολυτεχνείου ψηφιοποίησε ένα βιβλίο που είχε εκδώσει η Eugen Ulmer² και στη συνέχεια το έθετε στη διάθεση των χρηστών από τις θέσεις ηλεκτρονικού αναγνώστη. Το Πολυτεχνείο δεν δέχτηκε την πρόταση του εκδοτικού οίκου να αγοράζει και να χρησιμοποιεί σε μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου (e-book) τα διδακτικά εγχειρίδια των εκδόσεών του, μεταξύ των οποίων καταλέγεται και το επίμαχο βιβλίο. Η Eugen Ulmer ζητεί αφενός να απαγορευθεί στο Πολυτεχνείο να ψηφιοποιήσει το επίμαχο βιβλίο και αφετέρου να μην παρέχεται στους χρήστες της βιβλιοθήκης η δυνατότητα να εκτυπώνουν το βιβλίο ή να το αποθηκεύουν σε στικάκι από τις θέσεις ηλεκτρονικού αναγνώστη της βιβλιοθήκης και/ή να μεταφέρουν μαζί τους τις αναπαραγωγές αυτές εκτός των χώρων της βιβλιοθήκης.

Το Δικαστήριο, με τη σημερινή απόφαση, διαπιστώνει καταρχάς ότι, ακόμη και αν ο δικαιούχος δικαιωμάτων του δημιουργού προτείνει σε μια βιβλιοθήκη να συνάψει, υπό εύλογους όρους, σύμβαση παραχώρησης άδειας για την εκμετάλλευση ή τη χρήση του έργου του, η βιβλιοθήκη μπορεί να αντιτάξει την εξαίρεση που προβλέπεται σχετικά με τα εξειδικευμένα τερματικά, ειδάλλως δεν θα μπορούσε να επιτελεί το βασικό της έργο ούτε να προάγει το δημόσιο συμφέρον που αντιπροσωπεύει η έρευνα και η ιδιωτική μελέτη.

¹ Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10).

² Πρόκειται για το εγχειρίδιο του Winfried Schulze «Einführung in die neuere Geschichte» («Εισαγωγή στη Νεότερη Ιστορία»).

Το Δικαστήριο αποφαινεται στη συνέχεια ότι η οδηγία δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη να παρέχουν στις βιβλιοθήκες το δικαίωμα να ψηφιοποιούν τα έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές τους, εφόσον είναι αναγκαίο, προς τον σκοπό έρευνας ή ιδιωτικής μελέτης, να τίθενται τα έργα αυτά στη διάθεση των ιδιωτών μέσω εξειδικευμένων τερματικών. Πράγματι, το δικαίωμα των βιβλιοθηκών να παρουσιάζουν μέσω εξειδικευμένων τερματικών τα έργα που ανήκουν στις συλλογές τους θα κινδύνευε να καταστεί σε μεγάλο βαθμό κενό περιεχομένου, και μάλιστα να χάσει την πρακτική αποτελεσματικότητά του, αν τα ιδρύματα αυτά δεν είχαν το παρεπόμενο δικαίωμα ψηφιοποίησης των οικείων έργων³.

Αντίθετα, το Δικαστήριο κρίνει ότι αυτό το δικαίωμα παρουσίασης των έργων, το οποίο έχουν ενδεχομένως οι ανοικτές στο κοινό βιβλιοθήκες, δεν έχει ως συνέπεια ότι οι ιδιώτες έχουν το δικαίωμα να εκτυπώνουν τα έργα σε χαρτί ή να τα αποθηκεύουν σε στικάκι από τα εξειδικευμένα τερματικά. Συγκεκριμένα, η εκτύπωση ενός έργου σε χαρτί και η αποθήκευσή του σε στικάκι αποτελούν πράξεις αναπαραγωγής, αφού σκοπός τους είναι η δημιουργία ενός αντιγράφου του ψηφιακού αντιτύπου που έχει τεθεί στη διάθεση των ιδιωτών. Αυτές οι πράξεις αναπαραγωγής δεν είναι αναγκαίες για να μπορεί το έργο αυτό να παρουσιάζεται στους χρήστες μέσω εξειδικευμένων τερματικών και συνεπώς δεν καλύπτονται από το δικαίωμα παρουσίασης μέσω εξειδικευμένων τερματικών, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για πράξεις στις οποίες προβαίνουν οι ιδιώτες και όχι η ίδια η βιβλιοθήκη.

Το Δικαστήριο προσθέτει πάντως ότι τα κράτη μέλη μπορούν, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που θέτει η οδηγία, να προβλέπουν εξαίρεση από το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής, το οποίο έχουν οι δικαιούχοι των δικαιωμάτων του δημιουργού, ή περιορισμό του δικαιώματος αυτού και να επιτρέπουν έτσι στους χρήστες μιας βιβλιοθήκης να εκτυπώνουν τα έργα σε χαρτί ή να τα αποθηκεύουν σε στικάκι από τα εξειδικευμένα τερματικά. Προς τούτο, πρέπει να προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η καταβολή δίκαιης αποζημίωσης στους δικαιούχους αυτούς.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξης οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία της δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

³ Το Δικαστήριο προσθέτει ότι το παρεπόμενο αυτό δικαίωμα ψηφιοποίησης δεν αντίκειται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ούτε θίγει αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου, διότι η σχετική γερμανική νομοθεσία προβλέπει ότι ο αριθμός αντιτύπων κάθε έργου που τίθεται στη διάθεση των χρηστών μέσω εξειδικευμένων τερματικών δεν πρέπει να υπερβαίνει τον αριθμό των αναλογικών αντιτύπων που έχουν αγοράσει οι βιβλιοθήκες αυτές.